אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת סא

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ו שבט תרס"ז - יפו

נמען: הרב ישראל דוב פרומקין, עורך "החבצלת" (לפרסום)

מחאה פומבית על ביזוי רב הקהילה האשכנזית בקהיר, הרב אהרן מענדל הכהן, בידי ראשי העדה. הרב קוק כותב שגם אם הטענות נכונות, היה מקום רק להעיר לו, ולא לפגוע בפרנסתו ובכבודו. הרב קוק דורש מראשי העדה לפייס את רבם ברבים, ומקווה שהרב ימחל להם.

עיקרי הדברים

- כבוד הרבנות.
- מחאה על פגיעה ברב בקהיר.

נוסח האגרת

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ו שבט תרס"ז[4].

לכבוד ידידי הרב החכם הנכבד מוהרי"ד[5] פרומקין שליט"א[6], עורך ה"חבצלת".

אבקשו למע"ה[7] לשום דברי מכתבי אלה כצורתם בעתונו הנכבד.

כאשר החמירו חז"ל[8] בעונש של שמיעת זילותא דצורבא דרבנן ולשתוק, כידוע מעובדא דר"א בר"ש[9] בפ' השוכר את הפועלים, ע"כ[10] הנני בזה למחות גלוי, לפני כל עם ד', וביותר לפני אחב"י[11] היושבים באה"ק[12], ואחינו האשכנזים שוכני העיר אלקהירא במצרים, על כל הזילותא האיומה אשר הרהיבו עז לעשות, מנהלי העדה האשכנזית בעיר הנ"ל[13], להרה"ג[14] ר'[15] אהרן מענדל הכהן רבם, היושב זה כמה שנים על כסא הרבנות בעירם. וכאשר ראיתי את כל הטענות של אנשי ריבו, שנדפסו בה"חבצלת", אפילו אם היו הדברים אמת כמו שהם, גם

---

1 ב"ה - ברוך השם

2 עה"ק - עיר הקודש

3 ת"ו - תבנה ותכונן

4 תרס"ז - השנה תרס"ז (1906/1907)

5 מוהרי"ד - מורנו הרב רבי שמות שמתחילים באותיות י, ד (למשל: יעקב + דוד) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

6 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן

7 למע"ה - למעלה

8 חז"ל - חכמינו זכרונם לברכה

9 בר"ש - ברבי שמעון

10 ע"כ - על כן

11 אחב"י - אחינו בני ישראל

12 באה"ק - בארץ הקודש

13 הנ"ל - הנזכר לעיל

14 להרה"ג - להרב הגאון

15 ר' - רבי

אז הי'[16] רק מקום שזקני הרבנים וגאוני הדור שי'[17] יעירו את אוזן הרב הנ"ל, לתקן הנהגתו על להבא, באופן שיתרחק מלזות שפתים, ולא חלילה לשפוך דמו עבור זה ולקפח מחיתו, שהוא מעשה אכזריות שאינה ראויה לבני ישראל, רחמנים בני רחמנים. וק"ו[18] שאין ספק בדבר כמעט, שקצת גיזום יש בזה, ובמקצת הגיזום די להפך מאיזה משגה קל, שיוכל לצאת לפעמים גם מגדול וכשר שבאנשים, לחטא נורא ואשמת דם, ומי כאחינו ב"י[19] מנוסים בתוכנן של עלילות שקר. ע"כ הנני אומר בגלוי, שחובה גדולה וקדושה מוטלת על מנהיגי העדה הנ"ל, להשיב לרבם הרה"ג[20] ראי"מ[21] נ"י[22] את כבודו, ולפייסו כראוי ברבים, אם הם חפצים לצאת ידי שמים. וידעו שצורבא מרבנן קוב"ה[23] תבע ביקרי', ואקוה שיקבלו דברי אלה בע"ה[24] בשביל טובתם בבא וגם בזה, כי אין מקיפין בחילול השם. ובטוח אני במדת טובו וסבלנותו של כבוד הרה"ג ר' אהרן מענדל הכהן רב דקהלת אשכנזים באלקהירא הנ"ל, שיסלח לאשר חטאו כנגדו, כשיראו את חרטתם ע"ז[25], כמדת ת"ח[26] אוהבי שלו'[27] ומרבים שלו' בעולם ו"ברצות ד' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו", ויעמוד על כנו ומשמרתו בכבוד הראוי לו, כאשר הי' עד כה, טרם התחוללה סערת המחלוקת. והשי"ת[28] יפרש על עמו את סוכת שלומו, והאובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים יבאו להשתחות בהר הקודש בירושלים בב"א[29]. והי'[30] זה שלו' על ישראל ועל רבנן ועל העוסקים עם הציבור לשם שמים, כנפשם היקרה ונפש חותם בברכת שלו' על ישראל ועל רבנן,

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

אב"ד[31] דפה עה"ק יפו והמושבות תובב"א[32].

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

16 הי' - היה
17 שי' - שיחיה
18 וק"ו - וקל וחומר
19 ב"י - בני ישראל
20 הרה"ג - הרב הגאון
21 ראי"מ - רבי אברהם מרדכי / רבי אליהו משה - שם אדם
22 נ"י - נרו יאיר
23 קוב"ה - קודשא בריך הוא
24 בע"ה - בעזרת השם
25 ע"ז - על זה
26 ת"ח - תלמידי חכמים
27 שלו' - שלום
28 והשי"ת - והשם יתברך
29 בב"א - במהרה בימינו אמן
30 והי' - והיה
31 אב"ד - אב בית דין
32 תובב"א - תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן